

**§ 10-tilladelse til husdyrproduktionen på
Bådsgårdvej 55, 7840 Højslev
Etablering af ammekvægsbesætning**

v/ Jørgen Bundgård, Bådsgårdsvej 74, 7840 Højslev

Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug (lbk. nr. 1486 af 04. december 2009) og Miljøbeskyttelsesloven (lov nr. 358 af 6. juni 1991, jf. lovbekendtgørelse nr. 879 af 26/06 2010).

Ansøger:

Navn:	Jørgen Bundgård
Adresse:	Bådsgårdsvej 74, 7840 Højslev
Telefon:	97 53 82 42
Matr. Nr.:	22a, Hald By, Ørslevkloster
CVR-nummer:	17251473

Vigtige datoer:

Tilladelsen meddeles den 17. juni 2014
Klagefristen udløber den 16. juli 2014

Sagsbehandler: Nina Sohn Hansen

Kvalitetskontrol: Marianne Dyhrberg

Tilladelse til ændring af husdyrholdet

Jørgen Bundgaard har den 22. januar 2014 ansøgt Skive Kommune om tilladelse til at etablere en ammekvægbesætning på Bådsgårdvej 55, 7840 Højslev. I forbindelse med etableringen af dyreholdet opføres en ny stald.

Ansøgning om udvidelsen af dyreholdet er omfattet af § 10 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug (husdyrbrugsloven).

Husdyrhold, antal og produktionsniveau		
	Nudrift	Ansøgt
Ammekøer 400-600 kg	0	12 årskøer ~ 7,5 DE
Kvier 16-23 mdr.	0	38 årscyklende ~ 20,91 DE
I ALT	0 DE	28,41

Tilladelse efter § 10

Skive Kommune meddeler hermed tilladelse efter § 10 i lov. nr. 1572 af 20. december 2006, jf. lovbek. 1486 af 4. december 2009 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug til udvidelse af dyreholdet.

Tilladelsen er meddelt på nedenstående vilkår og husdyrbruget skal fremover drives efter disse. Tilladelsen er givet på grundlag af den fremsendte ansøgning og oplysninger, der fremgår af denne tilladelse og vedlagte bilag til tilladelsen m.v.

Tilladelsen er baseret på følgende lovgivning:

- Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug (lbk. nr. 1486 af 04/12-2009).
- Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse mv. af husdyrbrug (bek. nr. 1280 af 8. november 2013).
- Bekendtgørelse om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v. (bek. nr. 915 af 27. juni 2013).

Forhold til anden lovgivning

Der gøres opmærksom på, at en tilladelse til husdyrproduktion til og med 75 DE efter reglerne i lov om miljøgodkendelse af husdyrbrug ikke fritager fra krav om tilladelse, godkendelse, dispensation m.v. efter anden lovgivning.

Vilkår for drift af Bådgårdvej 55

1. **Husdyrproduktion** Det erhvervsmæssige dyrehold på Bådsåsgårdvej 55 må efter tilladelsen er taget i brug, ikke afvige fra nedenstående ansøgte årsproduktion:

	Ansøgt
Ammekøer 400-600 kg	12 årskøer ~ 7,5 DE
Kvier 16-23 mdr.	38 årscyrl ~ 20,91 DE
I ALT	28,41

2. **Udnyttelsesfrist** Tilladelsen skal være taget i brug inden 2 år efter den er meddelt
3. **Flue- og skadedyrsbekæmpelse** Fluer, fluelarver, samt skadedyr (mus, rotter, mm) skal bekæmpes i overensstemmelse med retningslinjerne fra Institut for Plantebeskyttelse og Skadedyr, Skadedyrlaboratoriet.
4. **Ryddelig** Ejendommen skal så vidt muligt holdes ryddet. Tab af foder og halm skal fjernes. Foder skal opbevares, således det ikke giver anledning til tilhold af skadedyr.
5. **Ekstra efterafgrøder** Udbringningsarealerne skal dyrkes med 11 % ekstra efterafgrøder ud over de til en hver tid gældende generelle krav om efterafgrøder. Disse efterafgrøder skal følge de samme regler som gælder for de lovpligtige efterafgrøder.
6. **Dyretryk** Der må maksimalt udbringes husdyrgødning svarende til 1,68 DE/ha i gennemsnit på ejede og forpagtede arealer.
7. **Kvælstof tilførsel** Ejede og forpagtede udbringningsarealer må pr. år maksimalt tilføres 2199,10 kg N fra kvægdybstrøelse, 464,74 kg N fra kvægajle, 211,09 kg N fra fast gødning fra kvæg, 23000,00 kg N fra kvæggylle og 3300,00 kg N fra svinegylle.

Vurdering til baggrund for tilladelsen

Skive Kommune har i nedenstående vurderet miljøpåvirkningen ved udvidelsen. Ansøger har bidraget med oplysninger om ejendommens miljøforhold i ansøgningsmaterialet.

Udnyttelsesfristen

Tidsfristen for at tage tilladelsen i brug er sat til 2 år. Det er en forudsætning for overholdelse af fristen, at den udnyttelse, der er påbegyndt inden udløbet af de 2 år, fortsættes og færdiggøres i et rimeligt tempo og normalt skal være afsluttet inden for et år efter fristens udløb.

Det betyder også, at hvis tilladelsen ikke er fuldt udnyttet senest 3 år efter den er meddelt, så bortfalder den del af godkendelsen, der ikke er taget i brug og dermed vil den tilladte produktion blive nedskrevet tilsvarende.

Bygninger

Ny stald

I forbindelse med etableringen af dyreholdet opføres en ny dybstrøelsesstald på ca. 560 m².

Gødningsopbevaringsanlæg

Dyrene går på dybstrøelse. Der muges ud én til to gange årligt, hvor dybstrøelsen køres ud og pløjes ned.

Natur

Ammoniak-deposition

De nærmeste naturarealer ligger ca. 1000 meter fra det planlagte anlæg. Det drejer sig om et par mindre vandhuller og en mindre mose. Det vurderes på baggrund heraf, at det ansøgte ikke vil påvirke disse naturtyper i væsentlig grad.

Vurdering af arealernes egnethed som udbringningsareal

Arealerne til udbringning af husdyrgødning er gennemgået den 15. maj 2014. Et enkelt areal, mark 66-0 jordstykke 3 bz, er registreret som beskyttet naturtype ferskeng (naturbeskyttelsesloven § 3). Det fremgår, at arealet omlægges med mellemrum. Bevoksningen består af få arter af kulturgræsser og hvidkløver. Det vurderes, at arealet er egnet som udbringningsareal for husdyrgødning.

Ammoniakbelastning fra udbringning af husdyrgødning:

Der vurderes ikke ved det ansøgte at ske en øget påvirkning af nærliggende naturområder med ammoniak fra udbringning af husdyrgødning. Det vurderes, at reglerne i den gældende lovgivning er tilstrækkelig.

Risikoarealer pga. hældning

Ingen af arealerne vurderes som risikoarealer mht. overfladeafstrømning til § 3 arealer.

Forhold til Natura 2000-områder og strengt beskyttede arter (bilag IV arter)

EU-landene har vedtaget fælles regler om at beskytte naturen. Medlemslandene skal dels udpege og forvalte bestemte naturområder (Natura 2000-netværket).

Det nærmeste Natura 2000-område er Lovns Bredning. Fordampning fra udbringningsarealerne og anlægget vurderes ikke at få væsentlig betydning for bevaringsstatus for Natura 2000-områdets naturtyper og arter.

Reglerne omfatter en generel beskyttelse af bestemte arter også udenfor Natura 2000-områderne. Den generelle beskyttelse skal bl.a. sikre arterne mod at blive slået ihjel, eller at deres levesteder beskadiges eller ødelægges. EU-domstolen har i flere domme understreget, at artsbeskyttelsen tillægges stor betydning for EU og skal fortolkes restriktivt.

Beskyttelsen gælder de arter, der står på bilag IV i Habitatdirektivet. Ca. 35 arter findes i Danmark. I området er registreret 9 af disse arter. Det drejer sig om flg. arter:

- Damflagermus
- Vandflagermus
- Sydflagermus
- Odder
- Markfirben
- Stor vandsalamander
- Spidssnudet frø (observeret den 15. maj 2014 på mark 66-0)
- Strandtudse
- Løgfrø

Det vurderes, at potentielle levesteder eller sporadiske opholdssteder for bilag IV arter ikke påvirkes væsentligt af det ansøgte projekt.

Lugt, støj og støv

Der vil være en lugtpåvirkning af omgivelserne fra kvægproduktionen. Staldbygningerne på Bådsgårdvej 55 ligger 215 meter fra nærmeste nabobeboelsesbygning.

For at begrænse lugt-, støj- og støvgener, er der stillet vilkår om, at ejendommen skal holdes ryddelig.

Der kan ligeledes forekomme lugt fra udbringning af husdyrgødning. Det forudsættes at udbringningen følger de gældende regler i Husdyrgødningsbekendtgørelsen. Der er derfor ikke anledning til at stille skærpede vilkår.

Ejendommen ligger i det åbne land, som generelt betragtes som landbrugets erhvervsområde, og som bosiddende i det åbne land må der periodevis forventes lugt- støv- og støj påvirkninger.

Fluer og skadedyr

For at begrænse fluegener, er der stillet vilkår om at der skal ske fluebekæmpelse, samt at foder-og halmspild skal fjernes.

Retningslinjerne for flue- og skadedyrsbekæmpelse findes på Institut for Plantebeskyttelse og Skadedyr. Instituttet har en skadedyrsguide på deres hjemmeside: <http://www.dpil.dk/dpil2005/keyindex.htm>.

Transportveje

Efteretableringen af dyreholdet, vil transporterne til og fra ejendommen øges, men i et begrænset omfang, da det er en ammekosbesætning, der etableres. Til og fra frakørselsforholdene på ejendommen vurderes at være tilstrækkelige til det søgte projekt.

Lokalisering og landskabelig vurdering

Der opføres en kostald til ammekøer. Stalden bliver ca. 560 m² og opføres i stålplader med eternit på taget. På sydfacaden bliver en del af siden med åbent foderbord.

Beskrivelse af landskabet som anlægget placeres i

Nordfjends er en halvø mellem Skive og Hjarbæk Fjorde. Ved kysterne veksler morænebakker med marint forland, som skærer sig ind i baglandet. På halvøens nordlige del ligger et randmorænestrøg med stejle bakkesider og erosionsdale. Samspillet mellem kyst- og bakkelandskab gør oplevelsen indholdsrig. Syd for bakkemassivet flader terrænet ud. I Nordfjends er jorden sandet, læhegnene står tæt og der er mange småskove, overvejende af nåletræ.

Forholdet til kommuneplanen samt beskyttelseslinjer

Ejendommen ligger udenfor fredninger og beskyttelseslinjer. Landskabet er i kommuneplan 2013 udpeget som områder med særlig landskabelig værdi. I retningslinjerne for disse områder står bl.a., at områderne skal friholdes for andet byggeri, end det der er erhvervsmæssig nødvendigt for jordbrugserhvervet.

Vurdering

Der er allerede veletablerede beplantninger syd, vest og nord for byggefeltet til stalden. Hvis denne beplantning bevares, vil den nye stald ikke påvirke landskabet væsentlig. En stald på en landbrugsejendom vurderes at være erhvervsmæssig nødvendigt, hvorfor staldbygningen ikke vurderes at stride imod kommuneplanen.

Udbringningsarealer

Kvælstof

Bedriftens ansøgte areal (ejede + forpagtede) er på 193,76 ha. Heraf ligger 7,29 ha i nitratklasse 2 og 139,88 ha ligger i nitratklasse 3. Der er derfor indsendt beregninger via Husdyrgodkendelse.dk. Som følge arealerne i nitratklasse 2 og 3 har ansøger valgt at etablere 11 % ekstra efterafgrøder samt at dyrke arealerne med et dyretryk på 1,68 DE/ha. Dette er fastholdt ved vilkår.

Det fremgår af beregningerne, at den maksimalt tilladte årlige udvaskning af N til overfladevand er 60,5 kg N/ha, mens den reelle udvaskning i ansøgt drift er på 59,9 kg N/ha. Da den reelle udvaskning ikke er større end den maksimalt tilladte årlige udvaskning, overholder ansøgningen det beskyttelsesniveau for nitrat, der er lagt op til i husdyrloven.

Fosfor

Ingen af udbringningsarealerne ligger i fosforklasse 2 eller 3, og der skal derfor ikke laves beregninger for fosfor.

Overfladevandsvurdering

Der er lavet en overfladevandsberegning som konkluderer at der ved en samlet vurdering af udviklingen i antallet af dyreenheder og andre kilder til nitrat- og fosforbelastning i oplandene samt beregning af kvælstof- og fosforbelastningen fra husdyrbrugets udbringningsarealer kan det jf. Miljøstyrelsens vejledning afvises, at det ansøgte projekt i sig selv eller i kumulation med andre planer og projekter vil påvirke eller skade de habitat- og fuglebeskyttelsesområder, som ligger indenfor de pågældende kystvandsoplande, væsentligt.

Overfladevandsvurderingen ses af bilag 3.

Risikoarealer

Udspretningsarealer, der skræner kraftigt ned mod søer og vandløb, udgør særlig risiko for fosforudledning til vandmiljøet via erosion og overfladeafstrømning. Skive kommune har vurderet at alle arealerne har en begrænset risiko for erosion og overfladeafstrømning, hvorfor der ikke stilles vilkår.

Bedste tilgængelige teknik

Miljøstyrelsen har ikke defineret vejledende emissionsgrænseværdier for BAT-niveau for produktioner svarende til produktionen på Bådsgårdvej 55. Skive kommune vurderer generelt at produktioner på dybstrøelse er BAT uden inddragelse af yderligere virkemidler til nedbringelse af ammoniakfordampningen.

BAT-teknologier som gyllekøling, syretilsætning og skrabere er ikke funktionsdygtige i en dybstrøelsesstald og derfor ikke vurderet for BAT i denne afgørelse.

Samlet konklusion for projektets sandsynlige påvirkning af miljø og omgivelserne

Det er vurderet ud fra ovenstående, at den planlagte etablering ved overholdelse af de stillede vilkår, ikke vil få en væsentlig indflydelse på miljø og omgivelser.

Det vurderes, at etableringen er forenelig med omgivelsernes sårbarhed og kvalitet og at udvidelsen ikke væsentligt vil påvirke arter og naturtyper omfattet af international naturbeskyttelse eller EF-habitatdirektivets bilag IV.

Offentlighed

- **Høring**

Tilladelsen har været i høring hos relevante parter i 3 uger. Der indkom ingen hørings svar i perioden. Beboere på og ejere af følgende adresser har haft tilladelsen i høring:

- Bådsgårdvej 49, 7840 Højslev
- Bådsgårdvej 53, 7840 Højslev

- **Klagevejledning**

Tilladelsen kan påklages til Natur- og Miljøklagenævnet af ansøgeren, klageberettigede myndigheder og organisationer samt enhver, der har en væsentlig, individuel interesse i sagens udfald.

- **Skriftlig klage**

Klagefristen er 4 uger fra offentliggørelsen, hvilket betyder, at en eventuel klage skal være Skive Kommune i hænde senest på den på side 2 anførte dato for klagefristens udløb.

En eventuel klage skal indgives skriftligt og stiles til Natur- og Miljøklagenævnet, men sendes til Skive Kommune, Rådhuspladsen 2, Postboks 509, 7800 Skive.

Såfremt der indgår en klage, og Skive Kommune ønsker at fastholde sin afgørelse om godkendelse, skal kommunen senest 3 uger efter klagefristens udløb fremsende klagen til Natur- og Miljøklagenævnet ledsaget af sagens akter samt en udtalelse fra kommunen med sine bemærkninger til sagen og de anførte klagepunkter.

Samtidig med fremsendelse af klagen sender kommunen kopi af sin udtalelse til de i klagesagen involverede med en frist for at afgive bemærkninger til Natur- og Miljøklagenævnet på 3 uger fra modtagelsen.

Ansøgeren vil ved klagefristens udløb få besked, hvis vi modtager en klage.

- **Gebyr for klage**

For behandling af klager, der indbringes for nævnet betaler klager et gebyr. For størrelsen på det prisregulerede klagesagsgebyr og hvornår gebyr tilbagebetales henvises til Natur- og Miljøklagenævnets hjemmeside www.nmkn.dk.

- **Udnyttelse af tilladelsen på trods af klage**

Husdyrbruget vil kunne udnytte miljøgodkendelsen i den tid Natur- og Miljøklagenævnet behandler en eventuel klage, medmindre nævnet bestemmer andet, eller medmindre der er stillet vilkår efter § 27 stk. 1 nr. 2, og stk. 2 i husdyrloven om landskabelige forhold. Udnyttelse af godkendelsen kan dog kun ske under opfyldelse af vilkårene, som er fastsat i denne godkendelse.

- **Civilt søgsmål**

Søgsmål kan anlægges ved domstolene inden 6 måneder fra offentliggørelsen.

Med venlig hilsen

Nina Sohn Hansen

Nina Sohn Hansen

Biolog

Per Nørmark Andersen

Teamleder

Bilag 1. Ansøgning om § 10 tilladelse

Skema til ansøgning om tilladelse efter husdyrgodkendelseslovens § 10

Ansøger m.v.					
	Navn	Adresse og evt. e-post		Telefonnr.	
Ansøger Ejer/ejere	Jørgen Bundgård	Bådsgårdsvej 74, 7840 Hald		40158242	
	Adresse	CVR-nr.	CHR-nr.		
Husdyrbrugets ejendom/ejendomme	Bådsgårdsvej 55	17251473			
	Bådsgårdsvej 74*				
*Dyrehold på adressen Bådsgårdsvej 74 ændres ikke i forbindelse med denne godkendelse.					
Husdyrproduktion					
	Dyreart	Antal dyr		Dyreenheder (DE)	
Nuværende produktion					
Fremtidig produktion	Str. Ammekøer	12	7,50		
	Str. opdræt	38 (16-23 mdr)	20,91		
Arealer					
					Hektar
Bedriftens samlede areal					193,76
Bedriftsarealer til udbringning af husdyrgødning					193,76
Til forpagtede arealer til udbringning af husdyrgødning					0
Husdyrgødning tilført og fraført bedriften					
	Modtager	CVR-nr.	CHR-nr.	Skriftlig aftale	Fraført, DE
Husdyrgødning fraført bedriften					
	Afgiver	CVR-nr.	CHR-nr.	Skriftlig aftale	Tilført, DE
Husdyrgødning og anden organisk gødning tilført bedriften					
Kortmateriale					
					Vedlagt
Nuværende bygninger og planlagt byggeri samt eksisterende og fremtidig beplantning					x
Bedriftens samlede arealer samt bedriftens udbringningsarealer, inkl. aftalearealer					
Besvar spørgsmål om miljø, natur og landskab på skemaets side 2					

Miljø, natur, landskab og naboforhold			
	Ja	Nej	
1	Overholder stalde, gødningsopbevaringsanlæg o. lign afstandskravene angivet i § 8 i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, til vandforsyningsanlæg, vandløb og søer, veje, levnedsmiddelvirksomhed, beboelse og naboskel?	x	
2	Er anlæggene placeret i større afstand end angivet i § 20 i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, i forhold til gener for omgivelserne?	x	
3	Ligger anlæggene mere end 300 m fra de beskyttede naturtyper, som er omfattet af kategori 1, 2 eller 3, som angivet i bilag 3, punkt A?	x	
4	Ligger udbringningsarealerne uden for arealer med et direkte fald på 12‰ eller mere ned til søer og vandløb udover de 20 meter som fremgår af bekendtgørelse om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning, ensilage m.v. § 30, stk. 3?	x	
5	Ligger anlæggene uden for registrerede og udpegede lavbundsarealer?	x	
6	Ligger udbringningsarealerne uden for nitratklasserne 2 og 3, som angivet i bilag 3, punkt D, nr. 1?		x
7	Ligger udbringningsarealerne uden for fosforklasserne 2 og 3, som angivet i bilag 3, punkt C?	x	
8	Ligger udbringningsarealerne uden for nitratfølsomme indvindingsområder og områder der ved zonerings er konstateret at være nitratfølsomme, og som på et senere tidspunkt vil blive fastlagt som nitratfølsomt indvindingsområde og blive omfattet af en indsatsplan, som angivet i bilag 3, punkt D?	x	
9	Ligger husdyrbruget uden for fredede områder, Natura 2000-områder eller beskyttede naturarealer?	x	
10	Ligger nye anlæg og udvidelser af eksisterende anlæg uden for områder med landskabelig værdi eller værdifulde kulturmiljøer?	x	
<p>Udover de 10 nævnte punkter skal kommunalbestyrelsen foretage en konkret vurdering i forhold til §§ 27 og 32 i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.</p>			

Figur 1 Placering af ny Bygning

Bilag 2. Udbringningsarealer

Bilag 3. Overfladevandsvurdering

Inden et projekt kan godkendes skal der ifølge habitatbekendtgørelsens § 7, stk. 1, foretages en vurdering af, om projektet i sig selv, eller i forbindelse med andre planer og projekter, kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt. Ved vurderingen af om et projekt kan påvirke et Natura 2000 væsentligt, skal der ses på den eventuelle negative påvirkning projektet kan have på området og dens bevaringsmålsætning, habitatbekendtgørelsens § 7, stk. 2. Hvis projektet vurderes at kunne skade området, kan der ikke meddeles tilladelse til det ansøgte. Hvis vurderingen derimod viser, at projektet ikke kan skade området, kan der meddeles godkendelse til det ansøgte.

Husdyrbrugets påvirkninger på overfladevand vurderes indenfor de kystvandsoplande, som Limfjorden er opdelt i, jf. udkast til vandplanerne. Vurderingen foretages i henhold til Miljøstyrelsens vejledning² om vurdering af nitrat og fosfor til overfladevande.

Miljøstyrelsens vejledning fastlægger afskæringskriterier for graden af påvirkning af nitratudvaskning til overfladevand. Et husdyrbrug vurderes ikke at medføre negativ påvirkning på overfladevande, herunder Natura 2000-områder samt yngle- eller rasteområder for beskyttede arter som følge af nitratudvaskning, såfremt afskæringskriterierne er overholdt. Principperne for vurdering af nitratsens skadevirkning, overføres i Miljøstyrelsens vejledning, til også at gælde ved vurdering af påvirkningen af fosfor til overfladevande.

Husdyrbruget og hovedparten af dets arealer ligger i kystvandsoplandet til Skive Fjord, Lovns Bredning og Risgårde Bredning, og afvander via Langvad Å, Højslev-Stårup Enge, Afvandingskanal til Sdr. sluse, Krat Bæk, Pumpekanal Bådsgård og Hald Bæk. Resterende ca. 7,9 ha af husdyrbrugets udbringningsarealer ligger i kystvandsoplandet til Hjarbæk Fjord, og afvander via Jordbro Å.

Kystvandsoplandet Skive Fjord, Lovns Bredning og Risgårde Bredning indeholder habitatområde nr. 30 Lovns Bredning, Hjarbæk Fjord og Skals Ådal og hele fuglebeskyttelsesområde nr. 14 ligger inden for kystvandsoplandet Skive Fjord mm..

Kystvandsoplandet indeholder dele af habitatområde nr. 30 Lovns Bredning, Hjarbæk Fjord og Skals Ådal samt udgør dele af hhv. Fuglebeskyttelsesområderne nr. 14 og 24.

Udpegningsgrundlag for Habitatområde nr. 30 - Lovns Bredning, Hjarbæk Fjord og Skals Ådal

Naturtyper:

Vadeflade (1140), Lagune (1150), Bugt (1160), Rev (1170), Strandvold med enårige planter (1210), Strandvold med flerårige planter (1220), Kystklit/klippe (1230), Enårig

² [http://www2.mst.dk/wiki/Husdyrvejledning.Nitrat%20\(overfladevand\).ashx](http://www2.mst.dk/wiki/Husdyrvejledning.Nitrat%20(overfladevand).ashx) og <http://www2.mst.dk/wiki/Husdyrvejledning.Fosfor.ashx>

strandvegetation (1310), Strandeng (1330), Klithede (2140), Søbred med småurter (3130), Knansnålgale-sø (3140), Næringsrig sø (3150), Brunvandet sø (3160), Vandløb (3260), Våd hede (4010), Tør hede (4030), Enekrat (5130), Tørt kalkoverdrev (6120), Kalkoverdrev (6210), Surt overdrev (6230), Tidvis våd eng (6410), Urtebræmme (6430), Nedbrudt højmosse (7120), Hængesæk (7140), Tørvelavning (7150), Kildevæld (7220), Rigkær (7230), Bøg på mor (9110), Bøg på muld (9130), Ege-blandskov (9160), Stilkege-krat (9190), Skovbevokset tørvemose (91D0) og Elle- og askeskov (91E0).

Arter:

Kildevælds-vindelsnegl (1013), Grøn kølleguldsmed (1037), Stor kærguldsmed (1042), Bæklampret (1099), Stavsild (1103), Stor vandsalamander (1166), Damflagermus (1318), Odder (1355), Spættet sæl (1365), Blank seglmos (1393) og Gul stenbræk (1528).

Udpegningsgrundlag for Fuglebeskyttelsesområde nr. 14 – Lovns Bredning

Sangsvane (A038), Hvinand (A067), Toppet skallesluger (A069) og Stor skallesluger (A070).

Udpegningsgrundlag for Fuglebeskyttelsesområde nr. 24 – Hjarbæk Fjord

Rørdrum (A021), Engsnarre (A122), Sangsvane (A038), Taffeland (A059), Troldand (A061), Hvinand (A067), Blishøne (A125), Klyde (A132) og Hjejle (A140). enårige planter (1210)

Beskrivelse af habitatområdet og fuglebeskyttelsesområderne

I Vandrammedirektivets basisanalyse del II for Limfjorden er det vurderet, at Limfjorden er meget påvirkelig af tilførslen af overskud af næringsstoffer. Overvågningsresultater fra både den nationale og regionale overvågning viser, at hele Limfjorden er påvirket af for store tilledninger af næringsstoffer fra land. For de centrale dele af Limfjorden drejer det sig især om kvælstof, der er den styrende faktor for algeproduktionen. I inderfjorde og kystnære områder kan fosfor være den styrende faktor for produktionen af planteplankton i en væsentlig del af forårs- og forsommerperioden.

Specielt for Hjarbæk Fjord gælder det, at slusen ved Virksund udgør en tærskel, der skaber en stabil lagdeling af vandmasserne (saltspringlag). Det tungere saltvand fra Lovns Bredning strømmer ind i Hjarbæk Fjord og udgør et tungt bundlag, mens lettere ferskvand fra de 4 store vandløbssystemer strømmer ud over det tungere bundvand. I sommerperioder medfører denne lagdeling, at op til 40 % af Hjarbæk Fjord har iltmangel ved bunden, hvilket medfører, at der ikke findes bundfauna eller fisk på dybder over 2,5 m. Hjarbæk Fjord er udpeget som fosforfølsomt vandområde.

I de sidste par år har der været tegn på forbedringer af tilstanden i Hjarbæk Fjord, bl.a. findes der nu bundvegetation på store arealer ud til en vanddybde på 1,5 meter. Det kan ikke afvises, at forbedringerne er en følge af den reducerede næringsstofbelastning som har fundet sted gennem de sidste par årtier, men der er en risiko for, at der kan ske tilbagefald, såfremt der er tale om klimarelaterede forhold.

De relevante dele af udpegningsgrundlaget for habitatområdet og fuglebeskyttelsesområderne i forhold til projektet vurderes at være følgende arter og naturtyper:

Større lavvandede bugter og vige

Største delen af de marine områder i habitatområde 30 er udpeget som denne naturtype. Næringsstofbelastning af disse områder udgør en alvorlig trussel. Lovns Bredning og Hjarbæk Fjord er som resten af Limfjorden påvirket af for store tilførsler af næringsstoffer fra land. Dette resulterer i nedsat sigtedybde, forringede forhold for dybdeudbredelse for Ålegræs, Havgræs, Børsteblandet Vandaks og andre arter af bundvegetation, samt hyppige tilfælde af iltsvind ved bunden. Bundfaunaens sammensætning påvirkes i høj grad af disse forhold (jf. basisanalysen for Limfjorden).

Ifølge DMU's faglige rapport nr. 549 er kriterierne for gunstig bevaringsstatus for naturtypen bl.a. at næringsstoftilstanden i vandsøjlen skal være stabilt eller faldende, og bør falde mod mere naturlige niveauer, så bentisk vegetation og fauna kan genoprettes. Det er pt. ikke fastlagt, hvilke niveauer eller variationsbredder det er nødvendigt at overholde for, at tilstanden er gunstig.

Mudder- og sandflader blottet ved ebbe

Naturtypen er af stor betydning som fødeområde for ande- og vadefugle, da fladerne ofte rummer rige samfund af invertebrater.

Ifølge DMU's faglige rapport nr. 549 er kriterierne for gunstig bevaringsstatus for naturtypen bl.a. at næringsstoftilstanden i vandsøjlen skal være stabilt eller faldende, og bør falde mod mere naturlige niveauer, så bentisk vegetation og fauna kan genoprettes. Det er pt. ikke fastlagt, hvilke niveauer eller variationsbredder det er nødvendigt at overholde for, at tilstanden er gunstig.

Spættet sæl

Der er ikke lavet en kortlægning af arten. Den største trussel er forstyrrelse af arten på rasteplasserne i yngletiden juni/juli. Forstyrrelsernes omfang er ukendt (jf. basisanalysen).

Odde

Der findes en forholdsvis god bestand af odde i Hjarbæk Fjord og dennes tilløb.

Fugle

Truslerne for udpegningsgrundlaget i fuglebeskyttelsesområderne er bl.a. eutrofiering af vandarealer, da det forringer bunddækket af bundplanter i områdets vandarealer til ugunst for eksempelvis fouragerende blishøns og sangsvaner, og en forarmet fiske- og bundfauna i Hjarbæk Fjord og dårlig vandudskiftning i fjorden, som forringer forholdene for bl.a. Skalleslugere, Hvinand, Trolde og Taffeland. De forbedringer, der er omtalt ovenfor synes at have medført gunstigere leveforhold og større forekomst af især hvinand.

Vurdering af projektet i kumulation med andre planer og projekter

Ifølge Miljøstyrelsens fastlagte afskæringskriterium for påvirkning i kumulation med andre planer og projekter må antal dyreenheder i det aktuelle opland, hvor projektet agtes gennemført, ikke have været stigende siden 1. januar 2007. Hvis der er andre kilder til udvaskning af næringsstoffer, der har givet anledning til en øget udvaskning fra det aktuelle opland siden 1. januar 2007, skal dette også inddrages i vurderingen.

Ved vurderingen af om forudsætningerne for husdyrgodkendelseslovens beskyttelsesniveauer er opfyldt samt hvorvidt et projekt har en væsentlig påvirkning på et Natura-2000 område, skal der ses på udviklingen i antal dyreenheder indenfor et opland. Dette følger også af Miljøstyrelsens vejledning. Der kan være andre opgørelsesmetoder, som kan bruges, når

denne vurdering skal foretages, men her mangler de værktøjer og den videnskabelige viden, som skal til, for at kunne konkludere noget ud fra data. Skive Kommune henholder sig derfor til Miljøstyrelsens vejledning, som giver et argumenteret fundament for at vurdere og konkludere ud fra data vedr. det samlede antal dyreenheder.

Ifølge de rene CHR data er antallet af dyreenheder i perioden 2007 - 2012 i kystvandsoplandet Skive Fjord, Lovns Bredning og Risgårde Bredning steget med 1,5 %.

Ifølge de rene CHR data er antallet af dyreenheder i perioden 2007 - 2012 i kystvandsoplandet Hjarbæk Fjord faldet med 3,7 %.

Da dyretrykket er stigende i oplandet til Skive Fjord, Lovns Bredning og Risgårde Bredning, skal udvaskningen fra husdyrbruget svare til udvaskningen fra et plantebrug. Husdyrbruget har via beregninger i husdyrgodkendelse.dk vist at udvaskningen fra husdyrbruget ikke overstiger udvaskningen fra et plantebrug.

Meddelte miljøgodkendelser og tilladelser som endnu ikke er taget i brug, men som stadig kan udnyttes, kan af gode grunde ikke være med i opgørelserne af udviklingen i antallet af dyreenheder. Det samme gælder nedlagte dyrehold, siden status i udviklingen sidst er opgjort. Skive Kommune har endnu ikke det fulde overblik over, hvor mange godkendte dyreenheder i godkendelser og tilladelser, som endnu ikke er udnyttet indenfor de enkelte kystvandsoplande. Det vurderes, at de endnu uudnyttede godkendelser og tilladelser ikke at være af et sådant omfang, at det vil føre til en stigning i antallet af dyreenheder. Eventuelt nedlagte brug siden årsskiftet vil yderligere trække udviklingen i antallet af dyreenheder i nedadgående retning.

Skive Kommune har ikke kendskab til, at der siden 2007 skulle være sket en øget belastning med næringsstoffer fra andre kilder i de tre kystvandsoplande.

Afskæringskriteriet for projektets påvirkning i kumulation med andre planer og projekter vurderes således at være overholdt.

Vurdering af projektets påvirkning i sig selv

Limfjorden er opdelt i mere eller mindre adskilte bassiner. I sådanne fjorde vil det jf. DMU's rapport nr. 787 have en negativ effekt på miljøet, hvis næringsstofftilførslerne flyttes 'indad' i fjorden. Det nævnes direkte i rapporten, at man ikke i Limfjorden bør flytte tilførsler fra de ydre dele af fjorden til de sydlige dele af fjorden. Vandområderne Skive Fjord, Lovns Bredning og Risgårde Bredning og Hjarbæk Fjord er alle en del af den indre del af Limfjorden, og Skive Kommune vurderer, bl.a. på baggrund af ovenstående, at de skal betragtes som et forholdsvist lukket bassin.

Ifølge Miljøstyrelsens fastlagte afskæringskriterium for påvirkning fra projektet i sig selv, må nitrat- og fosforudvaskningen fra det samlede husdyrbrug ikke overstige 5 % af den samlede udvaskning af hhv. nitrat og fosfor fra det aktuelle opland. Hvis udvaskningen sker til et vandområdedet, der er karakteriseret som et lukket bassin må nitrat- og fosforudvaskningen fra det samlede husdyrbrug ikke overstige 1 % af den samlede udvaskning.

Nedenstående beregninger er foretaget i henhold til Miljøstyrelsens vejledning.

Selv om der er tale om en § 10 tilladelse, har ansøger sendt ansøgningen ind gennem ansøgningssystemet, da nogle af arealerne ligger i nitratklasse 2 og 3. Husdyrbruget overholder planteavlsniveau, og udvaskningen fra rodzone er derfor sat til 0 kg N. Til beregningen af fosfor, er der brugt en worst case betragtning, hvor fosforoverskuddet til 20 kg P/ha/år.

Nitrat til Skive Fjord, Lovns Bredning og Risgårde Bredning

Oplandsberegning:	
Samlet opland	144.300 ha
Dyrket areal i oplandet (støtteareal 2009)	81.500 ha
Reduktionspotentiale for det samlede opland (gennemsnit)	76 - 100 % (middel: 88%)
Standartudvaskning, sandjord:85 og lerjord: 46 kg N/ha/år	85 kg N/ha/år
Udvaskning fra dyrket opland (85 x 0,12 *x 81.500)	831.300 kg N/år
Udvaskning fra udyrket opland, naturbidraget (10 x 0,12* x 62.800)	75.360 kg N/år
Udvaskning i alt fra oplandet	906.660 kg N/år
Beregning på det ansøgte totalbelastning:	
Reduktionspotentiale for udbringningsarealerne	0- 50 % (middel: 25 %)
Areal til udspredding (ejede- og forpagtede arealer)	185,9 ha
Udvaskning fra rodzonen (fra husdyrgødning)	0,0 kg N/ha/år
Det ansøgte samlede bidrag til kystvandet	0,0 kg N/år
Ansøgt N-bidrag af samlede N-bidrag til Skive Fjord	0,0 %

* $1 - (25/100) = 0,75$

Fosfor til Skive Fjord, Lovns Bredning og Risgårde Bredning

Oplandsberegning	
Areal til udspredding (ejede- og forpagtede arealer)	185,9 ha
Overskud per hektar (worst case)	20 kg P/ha
% forøgelse i godkendelsesperioden	8,0 %
Worst case udvaskning	1 kg P/ha
Worst case påvirkning fra husdyrbruget	14,9 kg P
Samlet belastning i oplandet**	63.232 kg P

Oplandsberegning	
Husdyrbrugets del af påvirkningen	0,024 %

** Stofafstrømning 2005 – 2009 i tabel 2.2.9 i 'Forslag til vandplan Hovedvandopland 1.2 Limfjorden, er angivet til 332.800 kg P.

- Oplandet til Skive Fjord, Lovns Bredning og Risgårde Bredning udgør 19 % af Limfjordens samlede opland.

- Som estimat for samlet belastning i oplandet til Skive Fjord, er taget 19 % af 332.800 kg P.

Nitrat til Hjarbæk Fjord

Oplandsberegning:	
Samlet opland	117.780 ha
Dyrket areal i oplandet (støtteareal 2009)	71.830 ha
Reduktionspotentiale for det samlede opland (gennemsnit)	76 -100 % (middel: 88 %)
Standartudvaskning, sandjord:85 og lerjord: 46 kg N/ha/år	85 kg N/ha/år
Udvaskning fra dyrket opland (85 x 0,12*x 71.830)	732.666 kg N/år
Udvaskning fra udyrket opland, naturbidraget (10 x 0,12* x 45.950)	55.140 kg N/år
Udvaskning i alt fra oplandet	787.806 kg N/år
Beregning på det ansørgtes totalbelastning:	
Reduktionspotentiale for udbringningsarealerne	51 - 75 % (middel: 63 %)
Areal til udspredding (ejede-, forpagtede- og aftalearealer)	7,9 ha
Udvaskning fra rodzonen (fra husdyrgødning)	0,0 kg N/ha/år
Det ansørgtes samlede bidrag til kystvandet (66 x 5,2) x 37 %	0,0 kg N/år
Ansørgt N-bidrag af samlede N-bidrag til Hjarbæk Fjord	0,0 %

* $1 - (63/100) = 0,37$

Fosfor til Hjarbæk Fjord

Oplandsberegning	
Areal til udspredding (ejede- og forpagtede arealer)	7,9 ha
Overskud per hektar (worst case)	20 kg P/ha
% forøgelse i godkendelsesperioden	8,0 %
Worst case udvaskning	1 kg P/ha
Worst case påvirkning fra husdyrbruget	0,6 kg P

Oplandsberegning	
Samlet belastning i oplandet**	51.584 kg P
Husdyrbrugets del af påvirkningen	0,001 %

** Stofafstrømning 2005 – 2009 i tabel 2.2.9 i 'Forslag til vandplan Hovedvandopland 1.2 Limfjorden, er angivet til 332.800 kg P.

- Oplandet til Hjarbæk Fjord udgør 15,5 % af limfjordens samlede opland.
- Som estimat for samlet belastning i oplandet til Hjarbæk Fjord, er taget 15,5 % af 332.800 kg P.

Husdyrbrugets arealer udgør en meget lille del af de to kystvandsoplandes samlede areal, og husdyrbrugets påvirkning af vandområderne udgør derfor langt under hhv. 1 % af den samlede nitrat- og fosforbelastning til kystvandsområderne Skive Fjord, Lovns Bredning og Risgårde Bredning og Hjarbæk Fjord.

Afskæringskriteriet for projektets påvirkning i sig selv vurderes på baggrund af ovenstående at være overholdt.

Konklusion

Ved en samlet vurdering af udviklingen i antallet af dyreenheder og andre kilder til nitrat- og fosforbelastning i oplandene samt beregning af kvælstof- og fosforbelastningen (worst case) fra husdyrbrugets udbringningsarealer kan det jf. Miljøstyrelsens vejledning afvises, at det ansøgte projekt i sig selv eller i kumulation med andre planer og projekter vil påvirke eller skade de habitat- og fuglebeskyttelses-områder, som ligger indenfor de pågældende kystvandsoplande, væsentligt.